

Co-funded by the
European Union

Rolul judecătorilor și procurorilor naționali în aplicarea legislației privind protecția naturii. Trimiterea preliminară și asigurarea accesului la justiție

Jud. Beatrice Ramascanu
29 Ianuarie 2025

1

1

Cine?

” Peștele nu poate merge în instanță”

(AG Sharpston)

**„Mediul nu se poate apăra singur în fața unei
instanțe, ci trebuie să fie reprezentat, de exemplu
exemplu de către cetățeni activi sau organizații
neguvernamentale.”**

(AG Kokott)

2

2

Proceduralizare

Convenția privind accesul la informații,
participarea publicului la luarea deciziilor și
accesul la justiție în probleme de mediu

semnată la 25 iunie 1998 în orașul danez [Aarhus](#)
Vigoare 30 octombrie 2001

<https://unece.org/environmental-policy-1/public-participation>

3

3

Piloni

Accesul la informații

**Participarea publicului
la luarea deciziilor**

Accesul la justiție

4

4

Convenția de la Aarhus și UE

- Decizia Consiliului din 17 februarie 2005 privind încheierea, în numele Comunității Europene, a Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu
- Face parte din ordinea juridică a UE – Art. 216 TFEU.
- CJUE – trimiteri preliminare (Art. 267 TFEU)
- Hotărârea din 8 martie 2011, Lesoochranárske zoskupenie, C-240/09, EU:C:2011:125, punctul 30

5

5

Convenția de la Aarhus și UE

- **Pilonul I – acces la informații**
- Directiva 2003/4/CE privind [accesul publicului la informațiile despre mediu](#).
- Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 de punere [în aplicare obligațiile cuprinse în Convenția de la Aarhus](#).

6

6

UE - Pilonul II, III

- Directiva [2003/35/CE](#) de instituire a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe privind mediul.
- Decizia [2006/957/CE](#) a Consiliului a luat notă de o modificare a convenției care sporește participarea publicului la decizii privind diseminarea deliberată în mediu a OMG-urilor.
- Directivei [2001/18/CE](#) privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic
- Regulamentul (CE) nr. [1829/2003](#) privind produsele alimentare și furajele modificate genetic.
- Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului
- Directiva-cadru privind apa (Directiva [2000/60/CE](#)).

7

7

Pilonul III

- 2003 - [propunerea](#) pentru o directivă privind accesul la justiția în probleme de mediu a fost retrasă în 2014 ca parte a unei evaluări efectuate de [Comisia Europeană](#) cu privire la adecvarea legislației UE (evaluare cunoscută ca [REFIT](#))
- 2017, Comisia a adoptat un [document de orientare](#) privind accesul la justiție în probleme de mediu.

8

8

România LEGEA nr. 86/10 mai 2000

- **Pilonul I – HG nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul** –distinct de Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public
- **Pilonul II** - O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului
- Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice sau private asupra mediului
- **Pilonul III**
- H.G. 878/2005 art. 16-19
- Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ

9

9

România și aplicarea Convenției

- două cauze ale Comitetului de Aplicare a Convenției de la Aarhus (ACCC/C/2010/51 și ACCC/C/2012/69)
- Decizia nr. VI/8h/ 2017, adoptată la Reuniunea Părților la Convenția Aarhus - neconformarea României cu cerințele Convenției
- **2019** Ghidul autorităților publice pentru accesul publicului la informația de mediu
- **2021** „Strategia pentru implementarea prevederilor Deciziei VI/8h privind conformarea României cu cerințele Convenției Aarhus

10

10

Dreptul de acces la justiție

- Articolul 6 (ex-articolul 6 TUE) Tratatul de la Lisabona
- Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene are aceeași valoare juridică ca și tratatele.

- **Articolul 37 Protecția mediului**

Politicile Uniunii trebuie să prevadă un nivel ridicat de protecție a mediului și de îmbunătățire a calității acestuia, care să fie asigurat în conformitate cu principiul dezvoltării durabile.

- **Articolul 47 Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil**
- Articolul 19 TUE(...)Statele membre prevăd căi de atac suficiente pentru a asigura **o protecție juridică efectivă** în domeniile reglementate de dreptul Uniunii.

11

11

Art. 9 Accesul la justiție

- (1) Fiecare parte se asigură, în cadrul legislației interne proprii, că **orice persoană** care consideră că cererea proprie de informații în conformitate **cu articolul 4** a fost ignorată, refuzată pe nedrept, parțial sau total, sau rezolvată în mod necorespunzător sau tratată cu încălcarea dispozițiilor articolului menționat **are acces la o cale de atac** în fața unei instanțe de judecată sau a unui alt organism independent și imparțial stabilit prin lege.
- În cazul în care o parte prevede o astfel de cale de **atac de către o instanță de judecată, aceasta se asigură, de asemenea, că persoana respectivă are acces la o procedură rapidă stabilită prin lege, gratuită sau necostisitoare,** pentru reanalizarea de către o autoritate publică sau revizuirea de către un organism independent și imparțial altul decât o instanță de judecată.
- Deciziile finale în conformitate cu prezentul alineat (1) sunt obligatorii pentru autoritatea publică care deține informațiile. Motivele sunt prezentate în scris, cel puțin în cazul în care accesul la informații este refuzat în conformitate cu prezentul paragraf.

12

12

Art. 9 Accesul la justiție

(2) Fiecare parte, în cadrul legislației interne proprii, se asigură că **membrii publicului interesat:**

- (a) care prezintă un interes suficient sau
- (b) care mențin încălcarea unui drept, în cazul în care legea procedurală administrativă a unei părți prevede acest lucru ca o condiție, au acces la o cale de atac în fața unei instanțe judiciare și/sau a unui alt organism independent și imparțial stabilit prin lege pentru a contesta legalitatea de fond și de procedură a oricărei decizii, acțiuni sau omiteri care intră sub incidența dispozițiilor articolului 6 și, în cazul în care se prevede acest lucru în legislația internă și fără a aduce atingere alineatului (3) menționat în continuare, a altor dispoziții relevante ale prezentei convenții

13

13

Art. 9 Accesul la justiție

(2)

Ceea ce constituie **un interes suficient și încălcarea unui drept** se stabilește în conformitate cu prevederile legislației interne și în conformitate cu obiectivul de a acorda publicului interesat acces larg la justiție în cadrul sferei de aplicare a prezentei convenții. **În acest sens, interesul oricărei organizații neguvernamentale care îndeplinește dispozițiile prevăzute la articolul 2 alineatul (5) este considerat suficient în sensul literei (a) menționate anterior. De asemenea, astfel de organizații sunt considerate ca având drepturi la care se poate aduce atingere în sensul literei (b) menționate anterior.**

Dispozițiile prezentului alineat (2) nu exclud posibilitatea unei căi de atac preliminară în fața unei autorități administrative și nu aduce atingere obligației de epuizare a căilor de atac administrative înainte de a face apel la căile de atac judiciare, în cazul în care există o astfel de dispoziție în legislația internă.

14

14

Art. 9 Accesul la justiție

(3) **În plus** față de căile de atac prevăzute la alineatele (1) și (2) și fără a le aduce atingere, fiecare parte se asigură că, în cazul în care îndeplinesc *criteriile prevăzute de legislația internă proprie*, în cazul în care acestea există, **membrii publicului** au acces la proceduri administrative sau judiciare pentru a contesta acțiuni și omiteri ale persoanelor fizice și ale autorităților publice care contravin dispozițiilor legislației interne proprii privind mediul

15

15

Art. 9 Accesul la justiție

(4) În plus față de alineatul (1) și fără a-i aduce atingere, procedurile prevăzute la alineatele (1), (2) și (3) prevăd căi de atac adecvate și eficiente, inclusiv prin măsuri provizorii, după caz, și **sunt oneste, echitabile, oportune și nu exagerat de costisitoare.** Deciziile luate în conformitate cu prezentul articol sunt pronunțate sau consemnate în scris. Hotărârile judecătorești și ale altor organisme, după caz, sunt puse la dispoziția publicului.

(5) Pentru o mai mare eficiență a dispozițiilor prezentului articol, fiecare parte se asigură că publicului i se furnizează informații privind accesul la căile de atac administrative și judiciare și se preocupă de stabilirea unor **mecanisme de asistență adecvate** pentru îndepărtarea sau reducerea barierelor financiare și de altă natură din calea accesului la justiție

16

16

Art. 9 Accesul la justiție

Alin. (2) art. 9 consacră un drept la o cale de atac destinată să asigure respectarea **dreptului publicului de a participa la luarea deciziilor în materie de mediu**

Alin. (3) privește, mai larg, **dreptul la o cale de atac al publicului interesat** pentru a contesta acțiuni și omisiuni ale persoanelor fizice și ale autorităților publice care contravin dispozițiilor legislației interne proprii privind mediul.

Alin. (4) - caracteristicile pe care trebuie să le aibă căile de atac și în special pe aceea **de a nu avea un cost prohibitiv**, se aplică în mod expres atât căilor de atac menționate la alin. 2 + (3).

17

17

Groapa de gunoi ecologică Pojorâta

18

18

19

19

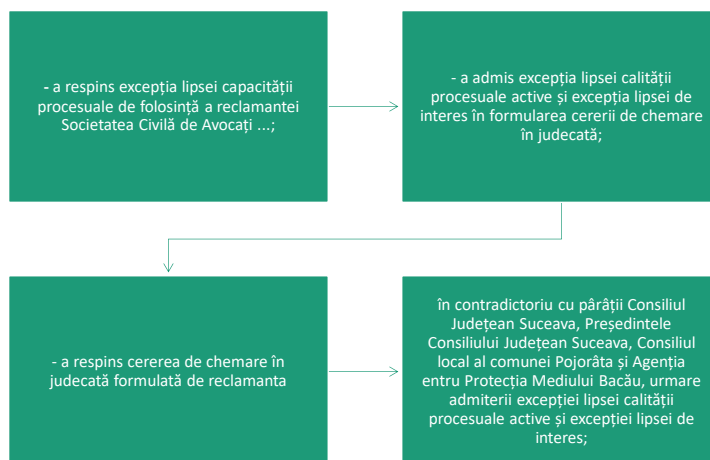
Circumstanțele cauzei

- 2018, Societate civilă profesională de avocați, AB & CD, a solicitat anularea a PUZ 2009 și autorizația de construire din 3 octombrie 2012 a unui depozit de deșeuri în Pojorâta
- Articolul 35 Constituție
- OUG nr. 195/2005
- HG nr. 1.076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe
- Directiva 1999/31/CE a Consiliului din 26 aprilie 1999 privind depozitele de deșeuri

20

20

Tribunalul Cluj- 2019

21

21

Tribunalul Cluj

- a respins ca rămasă fără obiect excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată și excepția prescripției extinctive a dreptului la acțiune;

- a disjuns cererea de intervenție în interes propriu de cererea de chemare în judecată principală

22

22

Excepția lipsei calității procesuale active/lipsă interes

- art. 1 alin. 1, art. 2 alin. 1 lit. e din Legea nr. 554/2004 *interesul public*, art. 8 alin. 1
- **accesul la justiție - art. 9 alin. 2-3 din Convenția Aarhus**
- jurisprudența CJUE - că în temeiul legislației Uniunii accesul la justiție în problemele de mediu reprezintă un set de drepturi favorizante care vizează două obiective: accesul permite persoanelor și asociațiilor acestora să își exercite drepturile conferite prin legislația Uniunii și ajută la îndeplinirea obiectivelor și obligațiilor legislației UE în domeniul mediului (Cauza C-71/14, East Sussex).

23

23

Tribunalul Cluj

- organul legislativ al UE a legiferat în mare măsură în favoarea interesului public general, cum ar fi aerul curat, resursele sigure și suficiente, o biodiversitate sănătoasă și evitarea risipei. CJUE a recunoscut că interesele publice menționate și obligațiile impuse autorităților publice favorizează apariția unor drepturi pentru persoane și asociațiile acestora care trebuie protejate de instanțele naționale. Aceste drepturi sunt atât de natură procedurală cât și materială.
- În cauza C243/15, Lesoochranarske zoskupenie VLK (LZ II) CJUE a statuat, în contextul Directivei privind habitatele (92/43/CEE) că „ar fi incompatibil cu efectul obligatoriu pe care articolul 288 TFUE îl atribuie unei directive să se excludă, în principiu, posibilitatea ca obligațiile pe care aceasta le impune să fie invocate de persoane interesate”.
- Prin raportare la cele statuate în cauza menționată, Tribunalul Cluj a observat că este evidențiat faptul că justificarea accesului la justiție în probleme de mediu include nevoia de a asigura îndeplinirea obligațiilor create prin legislația Uniunii în domeniul mediului. Condițiile necesare pentru a aduce o cauză în fața unei instanțe naționale pot însă varia în funcție de persoana considerată a fi vizată. În acest context este necesar a se face distincție între ONG-uri pentru protecția mediului și persoane.

24

24

Calitatea procesuală variabilă

- Fct de obiectul actului contestat și funcție de statutul persoanei care a introdus acțiunea și anume o persoană fizică, un ONG pentru protecția mediului sau o altă entitate.
- art. 19 alin. 1 din TFUE, care codifică principiul consacrat al protecției jurisdicționale efective și art. 47 alin. 1 din carta
 - Art 6 alin 2 Convenția de la Aarhus - Publicul interesat” este cel care beneficiază de dispozițiile privind participarea publicului de la art. 6 alin. 2 din Convenția de la Aarhus art. 9 alin. 2, - „publicul afectat sau care poate fi afectat ori care are un interes în deciziile de mediu”. „Publicul” este definit ca fiind „una sau mai multe persoane fizice sau juridice și, în concordanță cu legislația și practica națională, asociațiile, organizațiile sau grupurile acestora”.
 - art. 9 alin. 2 din Convenția de la Aarhus nu acordă membrilor publicului accesul necondiționat la justiție.

25

25

Calitatea procesuală variabilă

Convenția permite statelor membre să impună anumite condiții într-atât încât să evite o calitate procesuală activă generală în probleme de mediu pentru toate persoanele (actio popularis).

Convenția diferențiază drepturile privind calitatea procesuală activă- între persoane fizice, asociații, organizații și grupuri ale acestora și pe de altă parte, ONG-uri pentru protecția mediului recunoscute.

26

26

Societatea civilă de avocați este...?

- Termenul „public” în Convenție poate include „*una sau mai multe persoane fizice sau juridice și, în concordanță cu legislația sau cu practica națională, asociațiile, organizațiile sau grupurile acestora*”.
- Astfel, chiar dacă nu au calitate procesuală activă ope legis, *asociațiile, organizațiile și grupurile* pot avea calitate procesuală activă pe același temei ca și persoanele fizice.
- art. 2 alin. 5 și art. 9 alin. 2 din Convenția de la Aarhus și legislația UE conexe de punere în aplicare a acestora recunosc rolul important **al ONG-urilor** pentru protecția mediului, conferindu-le acestora o formă de calitate procesuală activă ope legis, presupunând că acestea îndeplinesc cerințele relevante prevăzute de legislația națională.

27

27

Admite excepția...

- pentru a se recunoaște reclamantei calitatea procesuală activă, aceasta era ținută a dovedi fie afectarea unui drept sau a unui interes legitim, fie calitatea sa de organizație non-guvernamentală pentru protecția mediului.
- **Or, prin chiar cererea introductivă, reclamanta a subliniat că acțiunea cu care a înțeles să investească această instanță este o acțiune în contencios obiectiv, formulată în vederea apărării unui interes public, neinvocând vreun moment calitatea sa de ONG în domeniul protecției mediului.**

28

28

Curtea de apel....Târgu Mureș

Recurs
principal

Recurs
incident

Trimitere
preliminară

29

29

Articolul 267 TFUE

- Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:
 - (a) interpretarea tratatelor;
 - (b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii;
- În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune.
- **În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea.**

30

30

3 întrebări

1, Articolul 47 [primul paragraf] din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene [denumită în continuare «carta»] coroborat cu articolul 19 [alineatul (1) al doilea paragraf TUE] și articolul 2 punctul 4 coroborat cu articolul 9 alineatul (3) din [Convenția de la Aarhus] trebuie interpretate în sensul că noțiunea de «public» include o entitate juridică precum o societate civilă profesională de avocați, care nu se prevalează de afectarea vreunui drept sau interes al acestei entități, ci mai degrabă de drepturi și interese ale persoanelor fizice, avocații care constituie respectiva formă de organizare a profesiei, [iar] o asemenea entitate poate fi asimilată în sensul articolului 2 punctul 4 din convenție unui grup de persoane fizice ce acționează prin mijlocirea unei asociații sau organizații?

31

31

- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, ținând seama [atât] de obiectivele articolului 9 alineatul (3) din convenție, cât și de obiectivul protecției jurisdicționale efective a drepturilor conferite de dreptul Uniunii, articolul 9 alineatul (3) din convenție, respectiv articolul 47 [primul și al doilea paragraf din cartă] coroborat cu articolul 19 [alineatul (1) al doilea paragraf TUE] trebuie interpretate în sensul că se opun unei dispoziții din dreptul intern care condiționează accesul la justiție al unei astfel de societăți profesionale civile de avocați de justificarea unui interes propriu sau de împrejurarea ca prin promovarea acțiunii să fie urmărită protejarea unei situații juridice în legătură directă cu chiar scopul urmărit la constituirea respectivei forme de organizare, în speță a unei societăți civile profesionale de avocați?

32

32

- 3) În cazul unor răspunsuri afirmative la prima și a doua întrebare sau independent de răspunsurile la cele două întrebări formulate anterior, articolul 9 alineatele (3), (4) [și] (5) din convenție, respectiv articolul 47 [primul și al doilea paragraf din cartă] coroborat cu articolul 19 [alineatul (1) al doilea paragraf TUE] trebuie interpretate în sensul că sintagma ca remediu adecvat și efectiv, inclusiv adoptarea unei hotărâri judecătorești, «să nu coste foarte mult» presupune reguli și/sau criterii de a limita costurile care pot fi puse în sarcina părții procesuale care a căzut în pretenții, în sensul ca instanța națională să se asigure de respectarea cerinței privind lipsa unui cost prohibitiv ținând cont [atât] de interesul persoanei care dorește să își apere drepturile, cât și de interesul general legat de protecția mediului?”

33

33

Cauza C-252/22

**Societatea Civilă Profesională de
Avocați AB & CD**

împotriva

**Consiliului Județean Suceava,
Președintelui Consiliului Județean
Suceava,**

**Agenciei pentru Protecția Mediului
Bacău,**

Consiliului Local al Comunei Pojorâta,

34

34

Hotârârea C.J.U.E - 11 ianuarie 2014

- **admisibilitate_? Rezervele** Comisiei legate de claritatea cererii de decizie preliminară, din cauza descrierii lacunare de către instanța de trimitere a motivelor invocate de AB & CD în susținerea acțiunii sale și a drepturilor conferite acesteia de dreptul Uniunii.
- **Prezumția de pertinentță**
- Opinia AG
- litigiul principal implică un control al legalității actelor administrative din perspectiva obligațiilor care, în domeniul depozitării deșeurilor, decurg din Directiva 1999/31.
- litigiul privește respectarea „legislației interne proprii privind mediul”, prevăzută la articolul 9 alineatul (3) din Convenția de la Aarhus, și intră în domeniul de aplicare material al acestei dispoziții

35

35

Hotârârea C.J.U.E - 11 ianuarie 2014

- 1) Articolul 9 alineatul (3) din Convenția privind accesul la informații, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 și aprobată în numele Comunității Europene prin Decizia 2005/370/CE a Consiliului din 17 februarie 2005,
- trebuie interpretat în sensul că
- nu se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia unei entități juridice, alta decât o organizație neguvernamentală de protecție a mediului, nu i se recunoaște calitatea procesuală activă pentru a ataca un act administrativ care nu îi este adresat decât atunci când invocă încălcarea unui interes legitim privat sau a unui interes legat de o situație juridică în legătură directă cu obiectul său de activitate.

36

36

Hotărârea C.J.U.E - 11 ianuarie 2014

- 2) Articolul 9 alineatele (4) și (5) din Convenția privind accesul la informații, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 și aprobată în numele Comunității Europene prin Decizia 2005/370 a Consiliului, citit în lumina articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,
- trebuie interpretat în sensul că,
- pentru a garanta respectarea cerinței ca procedurile jurisdicționale să nu fie exagerat de costisitoare, instanța chemată să se pronunțe cu privire la obligarea la plata cheltuielilor de judecată a unei părți care a căzut în pretenții într-un litigiu în materie de mediu trebuie să țină seama de ansamblul împrejurărilor cauzei, inclusiv de interesul acestei părți și de interesul general legat de protecția mediului.

37

37

DECIZIA Nr. 191 din 04 Aprilie 2024

- Respinge, ca nefondat, recursul formulat de reclamanta **Societatea Civilă Profesională de Avocați** ...,
- Admite recursul incident formulat de pârâții **Consiliul Județean Suceava și Președintele Consiliului Județean Suceava**
- Casează în parte sentința recurată și, în rejudecare:
- Admite excepția lipsei capacității procesuale de folosință a reclamantei Societatea Civilă Profesională de Avocați și, în consecință:
- Constată nulitatea cererii de chemare în judecată formulate de reclamanta Societatea Civilă Profesională de Avocați
- Menține dispozițiile privind admiterea în principiu și disjungerea cererii de intervenție în interes propriu, precum și dispoziția privind respingerea ca rămase fără obiect excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată și excepția prescripției extinctive a dreptului la acțiune.
- Cu cheltuieli de judecată în recurs pe cale separată pentru pârâții **Consiliul Județean Suceava și Președintele Consiliului Județean Suceava**.

38

38

Puncte de discuție

- Formularea și obiectul întrebării preliminare din prisma excepției lipsei capacității de folosință

- În cauza dedusă judecării, Curtea de Apel Târgu Mureș constată că societate civilă profesională de avocați a acționat în calitate de reclamantă, cu depășirea limitelor capacității sale de folosință, câtă vreme litigiul nu decurge din desfășurarea activității profesionale, raportul juridic civil nefiind născut între client și societatea civilă profesională, după cum prevede legea. Pentru aceste motive, reclamantei nu i se poate recunoaște capacitate procesuală de folosință pentru promovarea unui litigiu de drept administrativ și dreptul mediului, câtă vreme chestiunile în litigiu nu au legătură cu desfășurarea activității profesionale a reclamantei – aspect necontestat de părțile litigante.

- Ca regulă, urmare a admiterii excepției lipsei capacității de folosință, nu mai este necesară analiza excepțiilor lipsei calității procesuale active și excepția lipsei de interes a reclamantei. Însă, raportat la particularitățile cauzei și la dispozițiile Convenției de la Aarhus invocate, instanța apreciază că o astfel de analiză coroborată a excepțiilor menționate se justifică.

39

39

- În acest sens, Curtea reține că nici analiza coroborată a chestiunilor privind capacitatea procesuală de folosință și calitatea procesuală activă și lipsa de interes, în contextul particular al acțiunii de dreptul mediului deduse judecării nu fundamentează o altă concluzie decât aceea că societate civilă profesională de avocați a acționat în calitate de reclamantă, cu depășirea limitelor capacității sale de folosință. Astfel, dacă prevederile Convenției de la Aarhus ar fi impus statelor semnatare obligația să instituie în dreptul național un sistem de actio popularis prin care oricine să poată contesta orice decizie, act sau omisiune în materie de mediu, atunci acest aspect ar fi avut consecințe și pe palierul recunoașterii unei capacități procesuale de folosință reclamantei, dincolo de dispozițiile de drept național, analizate anterior.

40

40

- Din această perspectivă, instanța de recurs are în vedere aspectele statuate de CJUE, prin Hotărârea din 11 ianuarie 2024, pronunțată în cauza C-252/22 ca urmare a unei cereri de decizie preliminară formulată în temeiul art. 267 TFUE de Curtea de Apel Târgu Mureș, pe parcursul judecării prezentului litigiu
- În cauză, reclamanta nu invocă un interes legitim privat sau un interes legat de o situație juridică în legătură directă cu obiectul său de activitate. Aceste aspect sunt reflectate și în Hotărârea CJUE anterior menționată, nefiind contrazise de materialul probator administrat în cauză și nici de susținerile părților litigante. Astfel:
- Par 44/ 48
 - În concluzie, Curtea de Apel Târgu Mureș reține, în lumina celor statuate de CJUE, că este compatibilă cu dreptul unional reglementarea națională în temeiul căreia unei entități juridice, alta decât o organizație neguvernamentală de protecție a mediului, nu i se recunoaște calitatea procesuală activă pentru a ataca un act administrativ care nu îi este adresat decât atunci când invocă încălcarea unui interes legitim privat sau a unui interes legat de o situație juridică în legătură directă cu obiectul său de activitate.
- Curtea reține că Societatea Civilă Profesională de Avocați PLOPEANU&IONESCU a formulat cererea de chemare în judecată astfel că interesul legitim privat încălcat trebuie să vizeze exclusiv societatea respectivă. În fața primei instanțe, reclamanta nu a invocat încălcarea unui interes legitim privat.

41

41

Curtea concluzionează că reclamanta Societatea Civilă Profesională de Avocați, entitate juridică **alta decât o organizație neguvernamentală de protecție a mediului în cauza dedusă judecătii nu a invocat încălcarea unui interes legitim privat sau a unui interes legat de o situație juridică în legătură directă cu obiectul său de activitate pentru a justifica interes/calitatea procesuală activă**

42

42

43

43

Costuri

• Hotărârea Curții din 15 martie 2018. North East Pylon Pressure Campaign Ltd și Maura Sheehy împotriva An Bord Pleanála și alții, Cauza C-470/16.

- 500.000 euro
- un stat membru nu poate deroga de la cerința conform căreia costul anumitor proceduri nu trebuie să fie prohibitiv, impusă de articolul 9 alineatul (4) din Convenția de la Aarhus și de articolul 11 alineatul (4) din Directiva 2011/92, **atunci când o cale de atac este considerată neserioasă ori vexatorie sau în lipsa unei legături între presupusa încălcare a dreptului național al mediului și o daună cauzată acestuia din urmă.**
- Măsura protecție

44

44

Public/Public interesat

? Admisibilitatea căii de atac condiționată de participarea prealabilă la procesul decizional în etapa administrativă?

Hotărârea din 14 ianuarie 2021, Sebava, C-826/18

Art. 9 alin 3 *criteriile prevăzute de legislația internă proprie*

-nu are efect direct DAR Art. 47 CARTA

dreptul la o cale de atac efectivă care este suficient în sine și nu trebuie să fie precizat prin dispoziții ale dreptului Uniunii sau ale dreptului național pentru a conferi particularilor un drept care să poată fi invocat ca atare

(asociație de protecție a mediului precum Deutsche Umwelthilfe pt a contesta o decizie de acordare sau de modificare a omologării CE)

Hotărârea din 8.11.2022, C -873/19, Deutsche Umwelthilfe Ev,

45

45

Drept de acces - CEDO

- **Verein KlimaSeniorinnen Schweiz ș/a v. Elveției (53600/20) , MC, 9.04.2024**
- Situația de fapt
- patru femei și o asociație elvețiană (membri sunt toate femei în vârstă preocupate de consecințele încălzirii globale asupra condițiilor lor de viață și a sănătății)
- consideră că autoritățile elvețiene nu iau suficiente, în ciuda obligațiilor care le revin în temeiul convenției, pentru a atenua efectele schimbărilor climatice schimbărilor climatice.
- **articolul 8** din Convenție cuprinde dreptul la o protecție efectivă din partea autorităților statului împotriva efectelor negative grave ale schimbărilor climatice asupra vieții, sănătății, bunăstării și calității vieții.
- cei patru reclamânți individuali nu îndeplinesc criteriile privind statutul de victimă prevăzute la articolul 34 din Convenție și a declarat plângerile lor inadmisibile.
- Asociația reclamantă are locus standi de a depune o plângere privind amenințările generate de schimbările climatice schimbărilor climatice în statul pârât, în numele persoanelor care ar putea pretinde, în mod argumentat, că sunt supuse amenințări specifice sau la efecte negative ale schimbărilor climatice asupra vieții, sănătății, bunăstării și calității vieții, astfel cum sunt protejate în temeiul Convenției.

46

46

Verein KlimaSeniorinnen Schweiz ș/a v. Elveției (53600/20) , MC, 9.04.2024

- Confederația Elvețiană nu și-a îndeplinit obligațiile ("obligații pozitiveobligații pozitive") în temeiul Convenției privind schimbările climatice.
- lacune critice în procesul de instituire a cadrului național de reglementare relevant, inclusiv eșecul autorităților elvețiene de a cuantifica, prin intermediul unui buget al carbonului sau în alt mod, limitările naționale ale emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) la nivel național.
- Elveția nu și-a îndeplinit obiectivele anterioare de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.
- Deși a recunoscut că autoritățile naționale dispun de o marjă largă de apreciere în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației și a măsurilor, Curtea a considerat, pe baza elementelor de care dispunea, că autoritățile elvețiene nu au acționat în timp util și în mod adecvat pentru a concepe, dezvolta și pune în aplicare legislația și măsurile relevante în speță.

47

47

Verein KlimaSeniorinnen Schweiz ș/a v. Elveției (53600/20) , MC, 9.04.2024

- Curtea a constatat că articolul 6 § 1 din Convenție se aplică reclamantei privind punerea efectivă în aplicare a măsurilor de atenuare în conformitate cu dreptul intern existent.
- Curtea a considerat că instanțele elvețiene nu au furnizat motive convingătoare de ce au considerat inutilă examinarea pe fond a plângerilor asociației reclamante
- Acestea nu au luat în considerare dovezile științifice convingătoare privind schimbările climatice și nu au luat în serios plângerile.

48

48

Accesul la justiție

- C-72/95 Kraaijeveld and Others (EIA Directive),
- C-127/02 Waddenzee (Directiva Habitata),
- C-237/07 Janecek + C-404/13 ClientEarth (Directiva calitatea aer)
- C-240/09 Slovak Bears I, C-243/15 Slovak Bears II (Habitata C-664/15 Protect (Water Framework Directive),
- Case C-197/18 Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland (Nitrates Directive)
- C-570/13 Gruber, C-115/09 Trianel, C-72/12 Gemeinde Altrip, C-263/08 Djurgarden

49

49

Mulțumesc pentru atenție!

beatrice.ramascanu@
gmail.com

50